

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

CONTEMPORARY SOUTH AFRICAN ART
HEIDENDAAGSE SUID-AFRIKAANSE KUNST

A
974-8
-2

9 Cover
LOVE AND PEACE

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

LIEFDE EN VREDE

A
1974-8
c2

LIPPY LIPSHITZ
born 1903, Lithuania

After the stimulus of study and work in Paris in 1928-1932, Lippy Lipshitz returned to Cape Town and established a nationwide reputation as a sculptor. He was also a pioneer of the movement towards internationalism in South African art.

The origins of his sculpture are deeply rooted in Jewish spiritual traditions but allude to universal experiences. His work includes portraits, relief panels and free-standing sculptures with carving his main method of working.

Many works are characterised by an upward movement expressing themes of aspiration away from earthbound conditions. Always fluent in a variety of materials he incorporates exotic materials, such as bone, ivory, metal and precious stone in his latest works. Often poised on a small point, his forms are apparently freed from static situations or actually incorporate a simple form of kineticism.

- 17. ADAM AND EVE
Sculpture, whalebone 162 cm

JUDITH MASON
born 1938, Pretoria

Judith Mason paintings and drawings refer mainly to her concern with theology. Her imagery usually depicts human or animal subjects of which she has created a personal iconography to interpret her emotions and humanism.

Although her thoughts are profound, her symbolism is not obscure. Her strength lies in their successful translation into visual terms where subtle shapes are depicted with fluid paint, a restricted colour range and an acutely sensitive line. Her drawings, which reveal her abilities as a draughtsman must be considered as vital a part of her oeuvre as her paintings.

- 18. ANGEL AT THE SPLIT SEPULCHRE
Oil on canvas 150 x 120 cm
- 19. TABLE OF RELICS
Table 127 x 48 cm height
- 20. TOY OF PRAISE AND PRIVACY I
Wooden triptych, mixed media
38 x 38 x 3,7 cm 38 x 18,5 x 3,7 cm
- 21. TOY OF PRAISE AND PRIVACY II
Wooden tryptich, mixed media
38 x 40 x 3,7 cm 38 x 19,5 x 3,7 cm
- 22. SANDWICH-BOARD MAN
Pencil drawing 46 x 71 cm
- 23. TWO HANDS AND HEAD
Pencil drawing on two sheets 36 x 204 cm
- 24. SANDWICH-BOARD MAN
Oil 106 x 72 cm

LEONARD MATSOSO
born 1950, South Africa

Primarily a draughtsman, Matsoso often uses fine lines to build up a powerful, almost sculptural image. In common with other African artists figurative expressionism is the main aspect of Matsoso's work. Myth and legend of traditional sculpture plus the new dilemmas and experiences of Township life are both discernible in his work. Matsoso was represented at the São Paulo Bienal of 1973 where he received one of the ten special prizes.

- 25. MAN WITH TRAPPED SOUL
Mixed media on paper 100 x 132,5 cm
- 26. THE HUNTER
Mixed media on paper 100,5 x 118,5 cm
- 27. AFRICAN TRIBAL DANCE
Conté drawing 183 x 41 cm
- 28. THE AGONY AND THE BEAST
Conté drawing 178 x 41 cm

FRED PAGE

born 1908, Natal

The subjects of Page's canvasses are his inner musings and dreams which means that his iconography is not always familiar to the viewer. His style is realistic but the use of a limited colour range and contrasting tones, his unusual juxtaposition of static figures and architecture convey an eeriness of atmosphere. His intention seems to be to convey a feeling of aimlessness and lack of communication between human beings. This is sometimes emphasised by deliberately unco-ordinated formal elements while other paintings are strong in structure.

His limited use of black and white has recently been replaced by a more varied use of sombre hues in the acrylic media.

29. THE NUPTIALS OF SAMANTHA

Polymer on canvas 106 x 91 cm

30. QUEST FOR MEMBERSHIP

Polymer on canvas 120 x 89 cm

STANLEY PINKER

born 1924, S.W. Africa

Figurative imagery recomposed into sensuous shapes and colour and reorganised space was the dominant trait of Pinker's work for some years. Recently a new psychological element has entered his paintings where he comments with wit and insight of the nature of reality.

About his work he writes :-

"For me, life and art are so closely connected that everything seems extraordinary; in that all people and all things can be awful or awesome. Awful *can* mean ugly but the true creator can transcend ugliness. Awesome to me, means 'spiritually wonderful' - all people have the potential to be so. The most ordinary person can appear highly dramatic according to circumstance, just as a match-box can be made to assume immense importance.

I like mundane objects, just as I love simple spiritual people. In my newer paintings I have tried to invent direct but powerful equivalents for people and things.

These I place in a 'zone' which lies beyond the real and the unreal, terms which I don't fully understand anyway. The 'zone' is the painting."

31. DEATH OF A SHEPHERD

Oil on canvas 136 x 136 cm

32. NUDE ON A MAPOGGA BLANKET

Oil on canvas 91 x 153 cm

DOUGLAS PORTWAY

born 1922, Johannesburg

After rejecting various influences, Portway found in the 1950's that he responded most strongly to the intuitive art of Paul Klee, the Mexican artist Rufino Tamayo and Oriental art relating to Zen Buddhism.

He developed a way of painting which resulted from forming spontaneous images on the canvas while in a contemplative state of mind. Abstract compositions are examples of an impeccable technique, often with an oriental formal delicacy of organization where large simple shapes are floated in space and enlivened by an agile calligraphic line. Portway's vision is always a lyrical one, the colours are luminous yet subdued and even the most well-defined imagery is tempered as if through weathering and ageing. Recently his forms have become more defined and appear to reveal an interest in the rendering of space by various painterly means.

33. RECONCILIATION I (RED TEE)

Oil on canvas 132 x 163 cm

ALEXIS PRELLER

born 1911, Pretoria

Preller's immediate experiences of Africa provided him with the inspiration to create an original mythology of ancient races. In time he has turned to the other myths entrenched in the imagination of man, to the Christian concepts, the creation, the Greek heroes, the planets and space.

Carefully constructed canvasses and his command of this medium with subtle handling of tone, show his serious study of the work of Piero della Francesca.

The isolation of objects and the relationship between disparate images give a sense of unreality to his paintings and the image acquires the value of the symbol.

Recently he has turned to "Itaglio" painting using moulded fibreglass and the visual properties of gold leaf to incorporate physical and optical space into the pictorial concept.

34. ICARUS I
Oil on canvas 123 x 153 cm
35. UNFOUND KOUROS
Oil on fibreglass 122 x 92 cm
36. GOLD KING /ANGEL
Oil and gold leaf on fibreglass 92 x 107 cm
37. AGAMEMNON
Oil on canvas 106,5 x 122 cm

CECILY SASH

born 1925, Transvaal

After teaching art for 25 years, this artist is leaving her post at the University of the Witwatersrand to devote more time to her own work. The linear element has always persisted in Cecily Sash's paintings, a drawn line playing an important part in her compositions. She has become increasingly interested in the formation of optical abstraction. Colour has become more brilliant and rippling black lines dazzled the eye. In more recent works, colour remains her main interest but is used in subtle tonal variations depicting organic and geometric devices. She avoids the dangers of formulas and mannerism.

38. GUINEA FOWL
Tapestry woven by Marguerite Weavind 144 x 207 cm

CECIL SKOTNES

born 1926, East London

Familiar with the creative imagery of both European and Bantu art, Cecil Skotnes has forged a highly individual art which fluently expresses the complex environment to which he belongs.

In 1956 he produced his first wood cut prints and continued to use this medium until he had complete mastery of his forms and technique. By 1959 he had realised the possibilities of the incised relief wood panel as an art form in its own right. Enlarging them beyond the possibilities of printing and applying natural pigments, he has created vital colourful surfaces strong in design and symbolic content.

In recent panels and graphics, on exhibition here he explores the story of Shaka the Zulu and achieves a timeless quality which links his work with the epic stories of Greek mythology.

39. DEATH OF SHAKA
Wood panels cut and coloured
Outer panels 122 x 76 cm
Centre panel 122 x 122 cm
40. PORTFOLIO OF GRAPHICS
43 woodcuts with text – Assassination of Shaka
50 x 33 cm each

ANDREW VERSTER

born 1937, Johannesburg

Verster is representative of the new, dynamic generation and expresses sensitively the contemporary world. The paintings and graphic works of this young artist show remarkable insight and sympathy with the human predicament. He looks inward for inspiration and although intellectual, his works are fluent, unself-conscious and visually stimulating. In his optical experiments with time and space, the symbols refer directly to a world of highly personal experience. Dreams and reminiscences often form the basis of his art which is realised through ordered compositions where a bold and realistic approach to the figure is skilfully handled. He is primarily a draughtsman and the strength of his oils lies in the clarity and confidence of their line. Although the artist admits: "I like to play around with visual confusion", there is an elegance and confidence in his work which reveal a serious talent.

41. REFLECTIONS

Oil on canvas 98 x 98 cm

EDOARDO VILLA

born 1920, Italy

An Italian sculptor who settled in Africa after the war, Villa's idealised classical vision changed radically as a result of the harsh impact of the African environment.

Metal constructions became an expressive medium in which to translate the abstract qualities of natural forms or later the power of African tribal subjects.

His more recent aesthetic problem has been the relationship between man and his mechanical world. His methods and materials are varied. Machine elements are assembled into robot-like figures; pure forms, small or monumental are created in steel; clay organically conceived is cast in bronze. His versatility is held in bounds by the evolutionary nature of his experiments, the complete resolution of his formal problems and the universality of his concept of man.

42. INTERLOCKNIK 1973

Steel sculpture 4 x 2,50 x 2,28 m

43. AFRICAN FIGURE 1974

Steel sculpture 81 x 21 x 15 cm

44. AFRICAN FIGURE 1973

Steel sculpture 78 x 24 x 17 cm

45. AFRICAN FIGURE 1973

Steel sculpture 66 x 21 x 15 cm

46. CARDINAL 1974

Brass sculpture 2,61 x 55 x 40 cm

**The E.L.C.
Art and Craft Centre**

In 1963 the centre was established at Rorke's Drift, Natal by the Evangelical Lutheran Church of South Africa. Its aims are to nurture the artistic heritage of Africa, to find a profitable outlet for the arts and crafts produced and to give the local people work and income. Now self-supporting, the centre employs 150 people and trains about 30 students every year. Ceramics, textile printing and tapestries are produced by the artists employed while the students may also work in the fine art media.

The weaving workshop was the first to be established and is still the main part of the centre where Kwa Zulu students are taught the techniques of weaving, including dyeing and spinning and carding of wool. However, the tapestries are conceived and designed entirely by the students who apply and develop African idioms. Geometric patterns probably referring to conventions in bead-work and artifacts are typical while the figurative work derived in subject matter from folk tales, traditions and every-day life often reflects the original creative imagination of the weaver.

Exhibitions of arts and crafts of the centre have been exhibited in South Africa, Sweden, Denmark and Canada and achieved acclaim at the São Paulo Bienal in 1973.

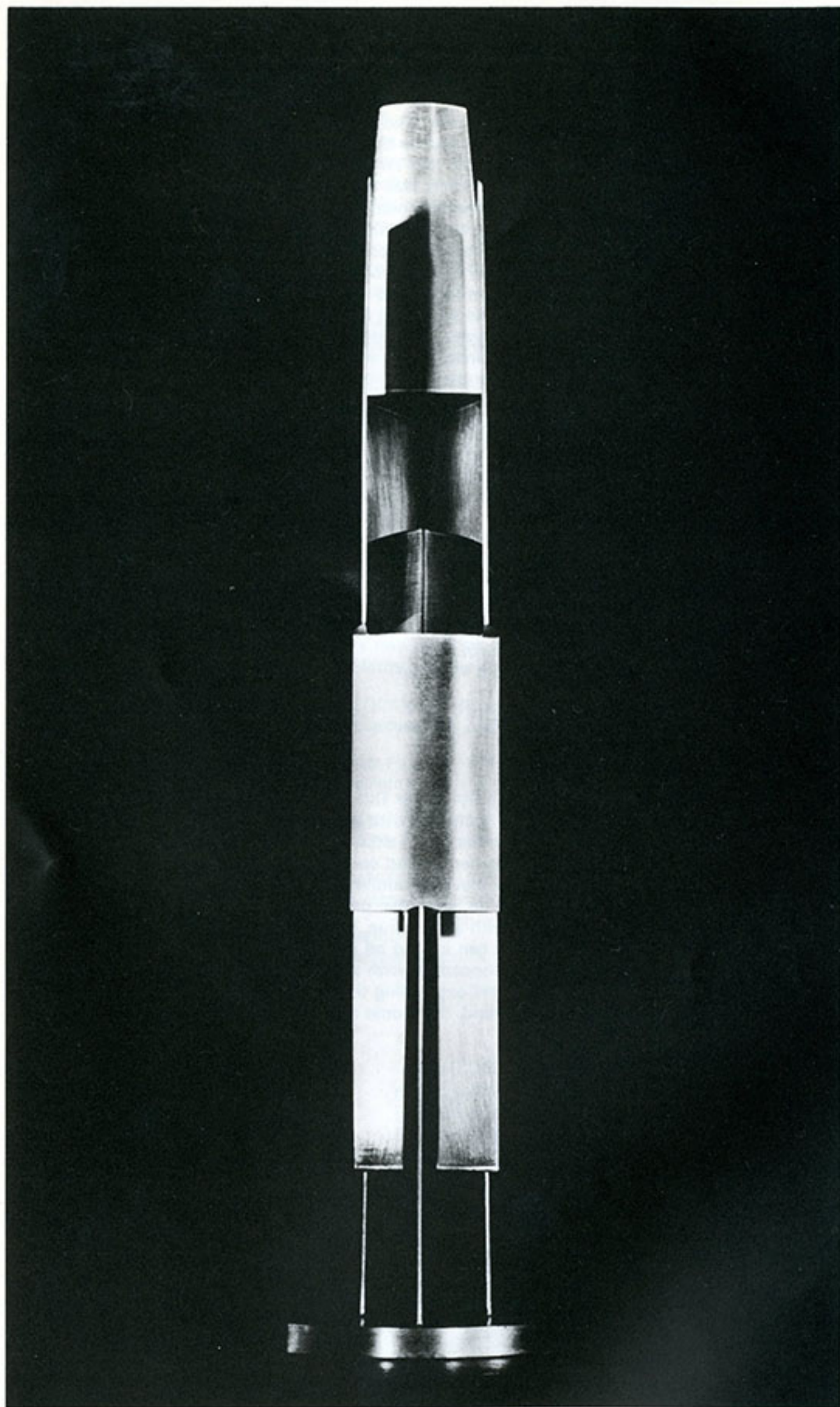
47. SNAKE AND DONKEY
Green, white and brown tapestry 141 x 227 cm
48. KRAAL SCENE
Brown, blue and red tapestry 95 x 216 cm
49. GEOMETRIC DESIGN I
Tapestry 198 x 152 cm
50. GEOMETRIC DESIGN II
Tapestry 208 x 180 cm
51. IN THE BEGINNING
Tapestry 150 x 270 cm

DIETER DILL
born 1944 Western
Germany

Craftsman and artist Dieter Dill has conceived completely new forms in untraditional materials with which to express his concepts of jewellery. He writes ". . . I do not wish to destroy, but to take a development further, to find something constructively new in the traditional, to achieve solutions other than the usual jewellery that would not only be wearable, precious decorations nor festive extravagance with snob value, but objects, I would like to say miniatures, that can indeed be elevated to artistic level. . . . In principal I am concerned with a new freedom of creation, a new way of conceiving and expressing that should be the total reflection of our time, our world, its people and their attitudes.

52. NECKLACE
Silver 925/000, Perspex
53. BROOCH (MINIOBJECT)
Silver 925/000, Perspex
54. BROOCH (MINIOBJECT)
Silver 925/000, Perspex
55. BROOCH (MINIOBJECT)
Silver 925/000, Perspex
56. BROOCH (MINIOBJECT)
Silver 925/000, Perspex
57. BROOCH (MINIOBJECT)
Silver 925/000, Perspex
58. BROOCH (MINIOBJECT)
Silver 925/000, Perspex
59. BROOCH (MINIOBJECT)
Silver 925/000, Perspex

JOAN STOCK (Painting Department)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αι αντιλήψεις περί Τέχνης, από τις αρχές του αιώνα μας, έχουν αλλάξει σημαντικά, και θα έλεγε κανείς, ότι ο «κανών» της Ἑλληνικῆς Τέχνης ἔχει μεταφερθῆ ἀπὸ τὴν ἔμφαση τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς στὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου. Ἐν καὶ ἡ Νοτιοαφρικανικὴ κολτούρα ἔχει, ἀφ' ἑνὸς βάσεις στὸν ἑλληνικὸ κλασικισμό καὶ ἀφ' ἑτέρου σὲ παραδόσεις, πού ἀπερρόφησε ἀπὸ μερὰ ἀπὸ τὰ ἀπόκρυφα τῆς Μαύρης Ἡπείρου, αὐτὰ ἔχουν, μὲ κάποιο τρόπο, ἀφομοιωθῆ καὶ ἐξυηρητοῦν τὶς ἀντιλήψεις τῆς συγχρόνου Τέχνης.

Καλύτερη κατανόησις ἄλλων πολιτισμῶν ἀνεπτύχθη σήμερον ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὁ χρόνος καὶ ἡ ἀπόστασις εἶναι σχετικὰ καὶ αὐτό, ἐν συνεχείᾳ, ἔχει δημιουργήσῃ μίαν σαφῆ ὁμοιότητα στὰ θέματα τῆς Τέχνης ἀνά τὸν Κόσμον.

Τόσον εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅσον καὶ στὴν Νότιον Ἀφρικὴ, ἀναζητεῖται ἕνας νέος τρόπος ἐκφράσεως καὶ εἴμεθα εὐτυχεῖς πού, πρὸς ἀμοιβαῖον ὄφελος, μετέχομεν σ' αὐτὴν τὴν προσπάθειαν ἀνταλλαγῆς ἐκθεμάτων.

Ἐνευ τῆς ἀνεκτιμήτου βοηθείας τοῦ κ. Γ. Τ. Μαραγκίδου, διευθυντοῦ τῶν Πολιτιστικῶν Σχέσεων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐκθεσις αὐτὴ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῆ. Ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς αὐτόν, καθὼς ἐπίσης, καὶ πρὸς τὸν δόκτορα Δ. Ε. Παπαστάμον, διευθυντὴν τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης Συγχρόνου Τέχνης, διὰ τὴν παραχώρησιν χώρου διὰ τὴν Ἐκθεσιν. Ἐκφράζω, ἐπίσης, τὰς εὐχαριστίας μου εἰς ὅλους τοὺς Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, πού ὑπεστήριξαν καὶ προώθησαν τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν.

C. J. DU RY

Διευθυντὴς τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης Νοτίου Ἀφρικῆς.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

KEVIN ATKINSON

Έγεννήθη το 1939,
εις Καίτη Τάουν.

Ύστερα από πολλούς πειραματισμούς με κλασικά στοιχεία και χρώμα, ο καλλιτέχνης ενδιαφέρθη περισσότερο προς την απόδοσιν του χώρου. Διά την εργασίαν του λέγει:

«Έργάζομαι προς συμβιβασμόν του θεολογικού και φιλοσοφικού προβλήματος μιᾶς διπλῆς ἐκφράσεως, καταφεύγοντας στή δημιουργία μιᾶς ζωντανῆς ἐνεργείας. Ἐκλέγω τὸ ὕφος, τὴν μέθοδον καὶ τὸ θέμα σύμφωνα με τὴν ἀνάγκη μου κατὰ τὴν ὥρα τῆς δημιουργίας.

1. ΜΑΥΡΟ ΚΑΙ ΑΣΠΡΟ
Ἐλαιογραφία σὲ κανβά 1,53 X 2,44 μέτρα
2. ΜΑΥΡΟ ΚΑΙ ΑΣΠΡΟ
Ἐλαιογραφία σὲ κανβά 1,83 X 1,81

ΓΩΛΤΕΡ ΜΠΑΤΤΙΣ

ἐγεννήθη τὸ 1906,
εις τὴν Ἐπαρχίαν
τοῦ Ἀκρωτηρίου.

Ὁ ἐνθουσιώδης αὐτὸς τύπος τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Τέχνης μετὰ τὴν πηγὴν τῶν δημιουργικῶν ιδεῶν του, ἐπέφερε μίαν ἀναζωογόνησιν εἰς τὴν Τέχνην μετὰ τὴν «ἀβάν γκάρντ» ποιότητα καὶ τὸ μεστὸν ἐννοιῶν περιεχόμενον τῆς ἐργασίας του. Αἱ ιδέαι του εἶναι νεανικαὶ καὶ εὐστροφοὶ καὶ δείχνει ὅτι τὸ χιούμορ καὶ ἡ Τέχνη εἶναι συμβιδάσιμα.

Οἱ πίνακες του συχνὰ περιέχουν σχήματα καὶ μορφές δικῆς του τεχνοτροπίας, βαλμένα σὲ μὴ φανταστικὸν χῶρον, πού ἀποδεικνύει τὴν ἐπίδρασιν τῆς Νοτιοαφρικανικῆς ζωγραφικῆς Σπηλαίων («ρόκ Ἄρτ»).

Τὰ σχήματά του ἔχουν ποικίλας διακυμάνσεις ἀφηρημένης Τέχνης καὶ διαφόρους τρόπους συνθέσεως. Πότε εἶναι δυναμικὰ οἰκοδομημένα, ἄλλοτε περιέχουν ζωηρὰ ἐπιφανειακὰ σχέδια, ἢ χρησιμοποιοῦν μίαν σουρρεαλιστικὴν καλλιγραφικὴν ἰδιομορφίαν. Ἡ μεταξοτυπία, ὡς μέντια, ἀποδεικνύεται καρποφόρον μέσον δι' αὐτόν, ὅπου ἡ αὐθόρμητος ροή, πηγαίων, εὐθύμων καὶ ἐξωτικῶν χρωμάτων τρέχουν ἀπεριόριστα.

Μετὰ τὰς καλλιτομίας του, ἐκέρδισε διεθνή ἐκτίμησιν καὶ θαυμασμόν.

3. Μεταξοτυπία (SILKSCREEN)
6 γραφικά 65 X 45 ἑκατοστά
2 γραφικά 45 X 65 ἑκατοστά

ΚΡΙΣΤΟ ΚΟΥΤΖΗ

Ἐγεννήθη τὸ 1929,
εις Τζοχάννεσμπουργκ.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκαετίας τῶν 1960 ὁ COETZEE ἐπενόησε μέθοδον συναρμολογήσεως καὶ ζωγραφικῆς διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰς ὑπεραφθόνους ιδέας διαστημικῶν κινήσεων καὶ ἀναπτύξεως.

Ἐπίπεδοι ἢ κυρτοὶ κανβάδες, στολίζονται πλουσίως μετὰ ἀπτές ἐπιφάνειες λαμπρῶν χρωμάτων, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν τοποθετημένα μικρὰ ἀντικείμενα, ὅπως κέρματα, δακτυλίδια καὶ καρφιά, μέχρις ὅτου τὸ τελειωτικὸν συναρμολόγημα ἀποκτήσῃ ἰδικόν του χαρακτήρα.

Ἡ ἐργασία του συχνὰ ἀφορᾷ τὸ μοτίβο τοῦ κύκλου, ἐκφράζοντας τὴν στροβιλικὴν κίνησιν τῶν ἀστρικῶν σωμάτων ἢ τὴν ροὴν περισσοτέρων ὀργανικῶν σωμάτων, τὰ ὁποία ὑποδηλοῦν φυτὰ, φλόγα ἢ κινήσεις θαλάσσης. Ἄν καὶ αἱ ἐργασίαι του πιθανόν νὰ ἔχουν συλληφθῇ διὰ προαισθήσεως, ἔχουν ἐντονὸν μορφήν κατασκευῆς.

Ὁ ὅρος NEO - BAROQUE ἐδόθη εἰς τὰς ἐργασίας του καὶ ὁ COETZEE ὀρίζει τὸ BAROQUE ὡς «κλασικὰ μέσα χρησιμοποιούμενα εἰς πολυχρώμους ἀντιθέσεις».

4. ΟΥΡΑΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ
Ἐλαιογραφία καὶ μικτὰ ὑλικά 130 X 130 ἑκτοστόμ.
5. ΠΛΗΣΙΑΖΩΝ ΑΣΤΗΡ
Μικτὰ ὑλικά 130 X 130 ἑκατοστόμετρα
6. ΑΝΑΒΛΥΣΜΑ
Μικτὰ ὑλικά 129 X 195 ἑκατοστόμετρα

ΜΑΙΗ ΧΙΛΛΧΑΟΥΖ

Έγεννήθη τὸ 1908,
εἰς τὴν Ἐπορχίαν
τοῦ Ἀκρωτηρίου.

Ἡ μελέτη τοῦ χρώματος εἶναι τὸ κύριον ἐνδιαφέρον τῆς καλλιτέχνιδος. Ἐπειραματίσθη ἐπιτυχῶς, μὲ ἀπροσδοκῆτους ἀντιπαραθέσεις χρωμάτων καὶ μὲ ἁρμονίας καὶ μὴ χρώματος, διὰ νὰ ἐπιτύχη καννάδες πλούτου καὶ ἐξάρσεως. Τὸ χρῶμα ποῦ πρὶν τὸ τοποθετοῦσε σὲ μεγάλες ἐπιφάνειες, τώρα τὸ φέρνει μὲ εὐκίνητο χρωστήρα, γιὰ νὰ δώσῃ διαφορὰν ὕψους καὶ ἀπολῶν χρωμάτων εἰς τὰς συνθέσεις τῆς.

Ἄν καὶ οἱ πίνακές τῆς εἶναι Ἀφηρημένη Τέχνη, ἡ οὐσία τῶν θεμάτων τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς ἢ ἐνός τοπίου, μεταδίδεται μὲ σαφήνειον.

7. ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
Ἐλαιογραφία σὲ κανβά 104 X 76 ἑκατ.
8. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ
Ἐλαιογραφία σὲ κανβά 75 X 60 ἑκατ

ΣΥΝΤΝΕ'Υ' ΚΟΥΜΑΛΟ

ΣΥΝΤΝΕ'Υ' ΚΟΥΜΑΛΟ

Έγεννήθη τὸ 1935,
εἰς Τζοχάννεσμπουργκ.

Γλύπτης καὶ σχεδιαστής, ὁ ΚΟΥΜΑΛΟ ἐδιδάχθη καὶ ἐνεθαρρύνθη ἀπὸ τὸν CECIL SKOTNES εἰς τὸ Κέντρον Τέχνης τοῦ Τζοχάννεσμπουργκ, τὸ ὁποῖον ἰδρύθη γιὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς Ἰθαγενεῖς τῶν πόλεων νὰ σπουδάζουν Τέχνην.

Ἡ αἰσθητικὴ ἐπιρροή τῆς Εὐρωπαϊκῆς γλυπτικῆς εἶναι ἐμφανῆς εἰς τὰ ἔργα του, ἀλλὰ συγχωνεύεται μὲ σχήματα ποῦ ἀκολουθοῦν ἐκ παραδόσεως οἱ Μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς. Τὰ θέματα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος καὶ ζώου καὶ μερικὲς φορές τὸ ἀνακάτωμά των, ἐκφράζονται ἐντονα μὲ ἰσχυρὰ ἐπίπεδα καὶ ρυθμούς.

Ὁ ΚΟΥΜΑΛΟ παρουσίασεν ἔργα του εἰς τὸ BIENNALE τῆς Βενετίας, τὸ 1966 καὶ στὴ BIENAL SAO PAULO τὸ 1967 καὶ ἀπέκτησε διεθνή φήμη.

9. ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
Μπρούτζινο. Ὑψος 95,5 ἑκατ. Πλάτος (βάσις) 36,5 ἑκ.
10. ΟΡΘΙΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΣΩΜΑ II
Μπρούτζινο. Ὑψος 66,6 ἑκατ. Πλάτος (βάσις) 20,5 ἑκατ.
11. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΖΩΟΝ
Μπρούτζινο. Ὑψος 66 ἑκατ. Πλάτος (βάσις) 46 ἑκατ.
12. ΜΑΓΟΣ
Ἐλαιογραφία σὲ χαρτί. 73,5 X 54,5 ἑκατοστά.
13. ΙΣΤΑΜΕΝΟΝ ΣΩΜΑ
Ἐλαιογραφία σὲ χαρτί. 75 X 55 ἑκατοστόμετρα.

Α'Ι'ΛΙΝ ΛΙΠΚΙΝ

Έγεννήθη τὸ 1933,
εἰς Τζοχάννεσμπουργκ.

Ἀπὸ τότε ποῦ ἀνεμείχθη μὲ τὸ τοπικόν τῆς περιβάλλον, ἡ EILEEN LIPKIN ἔχει ἀσχοληθῆ τὰ τελευταῖα χρόνια μὲ μικρογραφίες, ἐπηρεασμένες ἀπὸ φυσικοὺς τύπους καὶ πρωτογενῆ κατασκευάσματα στοιχειωδῶν μορφῶν. Εἰς τὰ τελευταῖα τῆς ἔργα τὸ σχέδιον εἶναι πιὸ ἀντιληπτό, δείχνει μίαν ἀπλούστευσιν μὲ τὴν ἐπιφανειακὴν κατασκευὴν, ποῦ τονίζει τὴν ἐκφραστικότητά τοῦ ἔργου. Τὰ σύγχρονα ἔργα τῆς παρουσιάζουν τεχνικὴν λεπτότητα καὶ ἀπλότητα, καὶ ἐλαφρῶς κυρτὰ σχήματα εἶναι μὲ δεξιοτεχνία ἀπλοποιημένα.

Συμβιβάσθηκε μὲ τὶς πλαστικὰς ιδιότητες τοῦ χρώματος, μὲ ἓνα ἐντονο καὶ ποικίλο τρόπο. Εἰς τὸ σχέδιον, τὰ ἔργα τῆς πέρνουν ρυθμικὴν μορφήν, ποῦ ἐκφράζεται μὲ ἔμφασιν στὴν διαβάθμισιν τοῦ τόνου καὶ διὰ ζωηρᾶς ἐπεξεργασίας τῆς ἐπιφανείας.

14. ΗΧΩ 1 57 X 67 ἑκατοστά
«Κολλάζ» ἐπὶ ἀχρώμου πλαστικοῦ (PERSPEX)
15. ΗΧΩ 2 43 X 103 ἑκατοστά
«Κολλάζ» ἐπὶ πλαστικοῦ (PERSPEX).
16. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 57 X 106 ἑκατοστά
Χαρτί ἐπὶ χαρτονίου καὶ ξύλου.

ΛΙΠΠΥ ΛΙΠΣΙΤΖ

Έγεννήθη τὸ 1903,
εἰς Λιθουανίαν.

Με σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ταλέντου του, ἀπὸ μελέτας καὶ ἐργασία στὸ Παρίσι (1928 — 1932), ὁ LIPPY LIPSCHITZ ἐγύρισε στὸ Καίηρ Τάουν καὶ ἐγένε πασιγνώστος ὡς γλύπτης. Εἶναι ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς γνωριμίας τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Τέχνης στὸν ὑπόλοιπο Κόσμο.

Αἱ ἀρχαὶ τῆς γλυπτικῆς του, εἶναι βαθειὰ ριζωμένες στὶς ἐβραϊκὰς πνευματικὰς παραδόσεις, ἀλλ' ἐπηρεάζονται καὶ ἀπὸ τὶς παγκόσμιες ἐμπειρίες. Τὰ ἔργα του περιλαμβάνουν πορτραῖτα, ἀνάγλυφα καὶ ἀγάλματα, με βασικὴ μέθοδο τῆς ἐργασίας του τὴν σμίλη.

Πολλὰ ἔργα του τὰ χαρακτηρίζει ἡ «πρὸς τὰ ἄνω κίνησις». Πάντοτε κάνει χρῆσι μεγάλης ποικιλίας ὑλικῶν, ὅπως ὀστᾶ, ἐλεφαντοστοῦν, μέταλλα καὶ πολῦτοι λίθοι. Συχνὰ ἰσορροπεῖ τὶς κατασκευές του σὲ λεπτὸ σημεῖο, γιὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερα στατικῆς καταστάσεως ἢ κυρίως συμπεριλαμβάνουν μιὰ ἀπλὴ μορφή κινήσεως.

17. ΑΔΑΜ ΚΑΙ ΕΥΑ

Γλυπτόν ἀπὸ ὀστοῦν φάλαινας

162 ἑκατοστόμετρα

Οἱ πίνακες καὶ τὰ σχέδια τῆς JUDITH MASON ἀπασχολοῦνται κυρίως με τὴν Θεολογίαν. Οἱ πίνακές της ἔχουν θέματα ἀνθρώπου ἢ ζώου καὶ με τὴν προσωπικὴ της εἰκονογραφία προσπαθεῖ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ συναισθήματά της καὶ τὸν ἀνθρωπισμὸ της. Ἄν καὶ αἱ σκέψεις της εἶναι βαθειές, ὁ συμβολισμὸς της δὲν εἶναι σκοτεινός. Ἡ δύναμις της εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐρμηνεία τῶν ὀρατῶν θεμάτων, ὅπου ἀπαλὰ σχήματα ἀπεκονίζονται με ρευστὸ χρῶμα, με περιορισμένες διακυμάνσεις χρώματος καὶ με μιὰ πολὺ εὐαίσθητη γραμμὴ.

Τὰ σχέδιά της, ποὺ ἀποκαλύπτουν τὴν ἰκανότητά της ὡς σχεδιαστρίας, πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ἐξ ἴσου σημαντικὰ, ὅπως καὶ οἱ πίνακές της.

18. ΑΓΓΕΛΟΣ ΕΙΣ ΧΩΡΙΣΜΕΝΟ ΜΝΗΜΑ

Ἐλαιογραφία σὲ κανβά

150 X 120 ἑκατοστά.

19. ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΙΨΑΝΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΑΚΙ

127 X 48 ἑκατοστά.

20. ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΕΠΑΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΧΕΜΥΘΙΑΣ 1.

Ξύλινον τρίπτυχον, μικτὰ ὑλικά

21. ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΕΠΑΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΧΕΜΥΘΙΑΣ 2.

Ξύλινον τρίπτυχον, μικτὰ ὑλικά

22. ΠΛΑΝΟΔΙΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΗΣ

Σχέδιο με μολύβι

46 X 71 ἑκατοστά.

23. ΔΥΟ ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΙ

Σχέδιο με μολύβι

36 X 204 ἑκατοστά.

24. ΠΛΑΝΟΔΙΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΗΣ

Ἐλαιογραφία

106 X 72 ἑκατοστά.

ΛΕΝΑΡΝΤ ΜΑΤΣΟΣΟ

Έγεννήθη τὸ 1950
εἰς Νότ. Ἀφρικὴν.

Κυρίως σχεδιαστής, ὁ MATSOSO χρησιμοποιεῖ συχνὰ, λεπτὰς γραμμὰς διὰ νὰ ἀναπτύξῃ μιὰν δυνατὴν, σχεδὸν γλυπτὴν εἰκόνα. Ἡ κοινὴ με τοὺς ἄλλους Ἀφρικανοὺς καλλιτέχνας, μεταφορικὴ ἐκφραστικότητα, εἶναι ἡ κυρίως ἐποπὴς τῆς ἐργασίας τοῦ MATSOSO. Μῦθος καὶ ἱστορία τῆς πατροπαραδότου γλυπτικῆς, μαζὺ με τὰ νέα διλήμματα καὶ τὰς ἐμπειρίας τῆς ζωῆς στὸ συνοικισμὸ τῶν Μαύρων, παρουσιάζονται εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ὁ MATSOSO ἔλκετε μέρος εἰς τὴ BIENAL τοῦ SAO PAULO, τὸ 1973, ὅπου τοῦ ἀνενεμήθη ἓνα ἀπὸ τὰ δέκα εἰδικὰ βραβεῖα.

25. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΠΑΓΙΔΕΥΜΕΝΗ ΨΥΧΗ

Μικτὰ ὑλικά, σὲ χαρτί

100 X 132,5 ἑκατοστά.

26. Ο ΚΥΝΗΓΟΣ

Μικτὰ ὑλικά, σὲ χαρτί

100,5 X 118,5 ἑκατ.

27. ΧΟΡΟΣ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΦΥΛΗΣ

Σχέδιον

183 X 41 ἑκατοστά

28. Η ΑΓΩΝΙΑ

Σχέδιον «κοντέ»

178 X 41 ἑκατοστά.

ΦΡΕΝΤ ΠΕΪΤΖ

Έγεννήθη τὸ 1908
εἰς Νατάλ.

Τὰ θέματα τῶν κανβάδων τοῦ FRED PAGE εἶναι οἱ ἐσωτερικοὶ τοῦ ρεμβασμοῦ καὶ ὄνειρα, πρᾶγμα πού σημαίνει ὅτι ἡ εἰκονογραφία του δέν εἶναι πάντοτε γνωστὴ εἰς τὸν θεατὴ. Τὸ ὕφος του εἶναι ρεαλιστικόν, ἀλλὰ ἡ χρησιμοποίησις ὠρισμένης σειρᾶς χρωμάτων καὶ ἀρχιτεκτονικῆς, σοῦ μεταφέρουν μίαν φοβισμένην ἀτμόσφαιραν.

Ἡ πρόθεσις του, εἶναι φαίνεται, νὰ μεταδώσῃ ἕνα συναίσθημα ἀσκόπου, καὶ ἔλλειψιν ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων. Αὐτό, μερικὲς φορές, τονίζεται διὰ σκοπίμου ἐλλείψεως συντονισμοῦ τῶν τυπικῶν στοιχείων, ἐνῶ ἄλλοι πίνακες εἶναι δυνατοὶ εἰς τὴν κατασκευὴν.

Ἡ περιορισμένη ἀπὸ τὸν PAGE χρῆσις τοῦ μαύρου καὶ τοῦ ἄσπρου, τελευταίως ἀντεκατεστάθη διὰ τῆς χρήσεως, εἰς μεγαλύτερας ποικιλίας, ζοφερῶν ἀποχρώσεων ἀκρυλικῶν χρωμάτων.

29. ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΣΑΜΑΝΘΑΣ

«Πόλιμερ» σὲ κανβά 106 X 91 ἑκατοστά

30. ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΣΙΣ

«Πόλιμερ» σὲ κανβά 120 X 89 ἑκατοστά

ΣΤΑΝΛΕΪ ΠΙΝΚΕΡ

Έγεννήθη τὸ 1924
εἰς Ν. Δ. Ἀφρικὴν.

Αἰσθητικὰ σχήματα καὶ χρώματα ἀπὸ σύνθεσιν μεταφορικῶν παραστάσεων καὶ ἀναδιοργάνωσις τοῦ χώρου, ἦσαν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς ἐργασίας τοῦ PINKER ἐπὶ πολλὰ χρόνια. Τελευταίως, ἕνα νέον ψυχολογικὸν στοιχεῖον ἐπεισηλθεν εἰς τοὺς πίνακάς του, τονίζει, μὲ πνεῦμα καὶ ἐπίγνωσιν τῆς φύσεως, τὴν πραγματικότητα. Διὰ τὴν ἐργασίαν του, γράφει:

«Γιὰ μένα, ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Τέχνη εἶναι τόσο στενά συνδεδεμένα, ὥστε τὸ κάθε τι φαίνεται ἀσύνηθες, εἰς τὸ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅλα τὰ πράγματα μπορεῖ νὰ εἶναι κακά ἢ φοβερά. Κακὸν μ π ο ρ ε ῖ νὰ σημαίη ἀσχημον, ἀλλ' ὁ ἀληθὴς δημιουργὸς μπορεῖ νὰ ὑπερβῇ τὴν ἀσκήμια. Φοβερόν σέ μένα σημαίνει «πνευματικῶς θαυμάσιον» — ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ γίνουν ἔτσι. Ὁ πλέον κοινὸς ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἐμφανισθῇ ὡς μέγιστα δραματικὸς συμφῶνως μὲ τὰς περιστάσεις, ὅπως ἀκριβῶς ἕνα κουτὶ σπέρτων μπορεῖ νὰ τὸ κἀνὴ κανεὶς νὰ λάβῃ μεγίστην σημασίαν. »Μοῦ ἀρέσουν ἐγκόσμια ἀντικείμενα, ὅπως ἀκριβῶς μοῦ ἀρέσουν οἱ ἀπλοὶ πνευματικοὶ ἄνθρωποι. Στους νέους μου πίνακες προσπάθησα νὰ ἐφεύρω ἄμεσα, ἀλλὰ δυνατὰ ἰσοδύναμα, γιὰ ἄνθρώπους καὶ πράγματα.

»Αὐτὰ τὰ βάζω εἰς μίαν «ζώνην», ἡ ὁποία κεῖται πέραν τῆς πραγματικότητος καὶ τοῦ φανταστικοῦ, ὅροι τοὺς ὁποίους δέν καταλαβαίνω πλήρως, ἐν πάσει περιπτώσει. Ἡ «ζώνη» εἶναι ἡ ζωγραφικὴ».

31. ΘΑΝΑΤΟΣ ΒΟΣΚΟΥ

Ἐλαιογραφία σὲ κανβά. 136 X 136 ἑκατοστά.

32. ΓΥΜΝΟΝ ΕΠΙ ΚΟΥΒΕΡΤΑΣ ΜΑΠΟΓΓΑ

Ἐλαιογραφία σὲ κανβά. 91 X 153 ἑκατοστά.

ΝΤΑΓΚΛΑΣ ΠΟΡΤΟΥΕΪ

Έγεννήθη τὸ 1922
εἰς Τζοχάννεσμπουργκ.

Κατὰ τὴν δεκαετίαν τοῦ 1950, ὁ DOUGLAS PORTWAY, ἀπορρίψας διαφόρους ἐπιδράσεις, βρῆκε ὅτι ἔντονα ἔκλινε πρὸς τὴν προαισθητικὴν Τέχνην τοῦ PAUL KLEE, τοῦ Μεξικανοῦ καλλιτέχνου RUFINO TOMAYO καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Τέχνης, πού σχετίζεται μὲ τὸν Βουδδισμόν.

Ἀνέπτυξε τρόπον ζωγραφικῆς, ὁ ὁποῖος προήλθεν ἀπὸ τὸν σχηματισμὸν αὐθορμητῶν εἰκόνων ἐπὶ τοῦ κανβά, ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς κατάστασιν σκέψεως. Συνθέσεις Ἀφηρημένης Τέχνης, εἶναι δείγματα ἀψόγου τεχνικῆς, μὲ τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς τυπικῆς ἀνατολικῆς λεπτότητος, ὅπου μεγάλα ἄπλα σχήματα ἐπιπλέουν εἰς τὸ διάστημα καὶ ἐμψυχοῦνται διὰ μιᾶς εὐστρόφου καλλιγραφικῆς γραμμῆς.

Ἡ ὄπτασις τοῦ PORTWAY εἶναι πάντοτε λυρική, διότι τὰ χρώματα εἶναι λαμπρά καὶ συγχρόνως ἀπαλά, καὶ ἀκόμη, ἡ περισσότερον προσδιορισμένη εἰκόνα ἀπαλύνεται ὡς πεπαλαιωμένη ἀπὸ τὸ χρόνο καὶ τὴν πολυκαιρίαν. Τελευταίως τὰ σχέδιά του ἐγίναν περισσότερον σαφῆ, καὶ ἀποκαλύπτουν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ διαστήματος διὰ διαφόρων ζωγραφικῶν μέσων.

33. ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ Ι.

Ἐλαιογραφία σὲ κανβά. 132 X 163 ἑκατοστά.

ΑΛΕΞΗΣ ΠΡΕΛΛΕΡ

Έγεννήθη τὸ 1911
εἰς Πρετόριαν.

Ἡ πείρα καὶ γνώσις τῆς Ἀφρικῆς, ἐνέπνευσαν τὸν PRELLER νὰ δημιουργήσῃ μίαν πρότυπον μυθολογίαν τῶν ἀρχαίων φυλῶν. Ἐν τῷ μεταξύ, ἐστράφη καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους μύθους τοὺς συνηθισμένους μὲ τὴν φαντασίαν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὰς Χριστιανικὰς ἀντιλήψεις, τὴν Δημιουργίαν, τοὺς Ἕλληνας ἥρωας, τοὺς πλανήτας καὶ τὸ Διάστημα.

Προσεκτικὰ ἐργασμένοι κανβάδες, μὲ ἐξυπνὴ χρησιμοποίησι τοῦ τόνου, δεικνύουν τὴν σοβαρὴν μελέτη πού ἔκανε πάνω εἰς τὸ ἔργον τοῦ PIERO DELLA FRANCESCA.

Ἡ ἀπομόνωσις τῶν ἀντικειμένων καὶ ἡ σχέσις μεταξὺ ἀνομοίων εἰκόνων, δίδουν χιμαιρικὴν αἴσθησιν εἰς τοὺς πίνακάς του καὶ ἡ εἰκὼν ἀποκτᾷ ἀξίαν συμβόλου.

Τελευταίως ἐστράφη πρὸς τὴν ζωγραφικὴν «ITAGLIO», μὲ χρῆσιν χυτοῦ FIBREGLASS καὶ τὰς ὀπτικὰς ιδιότητας τοῦ χρυσοῦ φύλλου, διὰ νὰ ἐνσωματώσῃ τὸ φυσικὸν καὶ ὀπτικὸν διάστημα εἰς τὴν σύλληψιν τῆς εἰκόνας.

34. **ΙΚΑΡΟΣ Ι.**
Ἐλαιογραφία σὲ κανβά — 123 X 153 ἐκατ.
35. **ΧΑΜΕΝΟΣ ΚΟΥΡΟΣ**
Ἐλαιογραφία σὲ «φάιμπερ γκλάς» 122 X 92 ἐκαστ.
36. **ΧΡΥΣΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ — ΑΓΓΕΛΟΣ**
Ἐλαιογραφία καὶ χρυσοφύλλον σὲ «φάιμπερ γκλάς» 92 X 107
37. **ΙΑΓΑΜΕΜΝΩΝ**
Ἐλαιογραφία σὲ κανβά 106,5 X 122 ἐκατ.

ΣΕΣΙΛΥ ΣΑΣΣ

Έγεννήθη τὸ 1926
εἰς Ἦστ Λόντον.

Ἡ CECILY SASH ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βιτβάτερσραντ, ὅπου ἐδίδασκε ἐπὶ 25 χρόνια, διὰ νὰ ἀφοσιωθῇ ἀποκλειστικὰ εἰς τὴν Τέχνην τῆς.

Ἡ ἐπιμήκης γραμμὴ πέρνει σπουδαῖο μέρος εἰς τὰς συνθέσεις τῆς. Ἐνδιαφέρεται, ἰδιαίτερος, εἰς τὸν σχηματισμὸ ἀφηρημένης ὀπτικῆς. Τὸ χρῶμα γίνεται περισσότερο ζωηρὸν καὶ κυματοειδεῖς μαῦραι γραμμαὶ θαμπώνουν τὸ μάτι.

Σὲ τελευταῖες ἐργασίες τῆς, τὸ χρῶμα παραμένει τὸ κύριον ἐνδιαφέρον τῆς, ἀλλὰ τὸ χρησιμοποιεῖ σὲ λεπτὰ ποικιλίαις τόνου, γιὰ νὰ ἀπεικονίσῃ ὀργανικὰ καὶ γεωμετρικὰ τεχνάσματα, ἐνῶ ἀποφεύγει τὸν κίνδυνον τυποποιήσεως καὶ μονιερισμού.

38. **ΦΑΣΙΑΝΟΣ**
Ταπητούργημα, ὑφανθὲν ὑπὸ τῆς MARGARITE WEAVIND
144 X 207 ἐκατοστόμετρα.

ΣΕΣΙΑ ΣΚΟΤΝΕΣ

Έγεννήθη τὸ 1925.
εἰς Τρανσβάαλ.

Ἐξοικιωμένος μὲ τίς δημιουργίες, τόσο τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὁσον καὶ τῆς Τέχνης τῶν Μπαντού, ὁ CECIL SKOTNES ἐδημιούργησε μίαν ὑψηλὴν προσωπικὴν Τέχνην, ἡ ὁποία σαφῶς ἐκφράζει τὸ σύνθετον περιβάλλον εἰς τὸ ὁποῖον ζεῖ.

Τὸ 1956 παρουσίασε τίς πρῶτες του Ξυλογραφίας καὶ ἐξηκολούθησε νὰ χρησιμοποιῇ τὸ ξύλο, μέχρις ὅτου ἀπέκτησε ἀπόλυτον κυριαρχίαν τῶν σχημάτων καὶ τεχνικῆς. Τὸ 1959 βρῆσκει, ὅτι μὲ τὴν ἀνάγλυφον χαρακτηριστικὴν ἐπάνω εἰς ξύλινα πλαίσια, θὰ δημιουργοῦσε μίαν ἰδικὴν του τεχνοτροπίαν. Μὲ Ξυλογραφίας μεγάλου σχήματος, πέραν τῶν δυνατοτήτων τῆς ἐκτυπώσεως των καὶ χρησιμοποιῶν φυσικὰ χρώματα, ἐδημιούργησε ζωντανὰς ἐγχρώμους ἐπιφανείας, δυναμικὰς εἰς σχέδιον καὶ συμβολικὸν περιεχόμενον.

Εἰς τελευταῖα του πλαίσια καὶ γραφικά, εἰς τὰ ὁποῖα ἐξερευνᾷ τὴν ἱστορίαν τοῦ SHAKA, τοῦ βασιλιᾶ τῶν Ζουλοῦ, ἐπιτυγχάνει ἔργον ἐξαιρετικῆς Τέχνης, τὸ ὁποῖον συνδέει τὴν ἐργασίαν του μὲ τίς ἐπικεῖς ἱστορίες τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας.

39. **Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ SHAKA**
Ἐγχρωμον Ξυλόγλυπτον.
Ἐξωτερικὰ πλαίσια 122 X 76 ἐκατοστά
Ἐσωτερικὸν πλαίσιον 122 X 122 ἐκατοστά
40. **Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ SHAKA**
43 Ξυλογραφίες μὲ κείμενον 50 X 33 ἐκ. ἐκάστη.

ΑΝΤΡΙΟΥ ΦΕΣΤΕΡ

Έγεννήθη τὸ 1937
εἰς Τζοχάννεσμπουργκ.

Ὁ VERSTER εἶναι ἐκπρόσωπος τῆς νέας, δυναμικῆς γενεᾶς, πού με εὐαισθησία ἐκφράζει τὸν σύγχρονο κόσμο. Οἱ πίνακες καὶ τὰ γραφικὰ τοῦ νέου αὐτοῦ καλλιτέχνη, δείχνουν ἀξιόλογον ἐπίγνωσιν καὶ συμπόνια, εἰς τὰ ἀνθρώπινα πεπρωμένα. Βλέπει βαθιὰ γιὰ ἐμπνευσίαν καὶ πνευματικὸς, οἱ ἐργασίες του εἶναι εὐγλωττοι, μὴ αὐτοσυνειδητοὶ καὶ ὀπτικῶς προκαλοῦσαι. Εἰς τὰ ὀπτικά του πειράματα, με τὸν χρόνον καὶ τὸν χώρον, τὰ σύμβολα ἀναφέρονται ἀμέσως εἰς ἓνα κόσμο ὑψηλῆς προσωπικῆς πείρας. Συχνά, ὄνειρα καὶ ψευδαισθήσεις, ἀποτελοῦν τὴν βάση τῆς Τέχνης του, ἡ ὁποία ἐκφράζεται διὰ συστηματικῶν συνθέσεων, ὅπου ἓνα τολμηρὸν καὶ ρεαλιστικὸν πλησίασμα εἰς τὰ σχέδια, γίνεται δεξιολογικὰ.

Κατὰ βάση εἶναι σχεδιαστής, ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις τῶν ζωγραφικῶν του ἔργων ἐγκείται εἰς τὴν καθαρότητα καὶ ἐμπιστοσύνην τῶν γραμμῶν του. Ἐὰν καὶ ὁ καλλιτέχνης ὁμολογεῖ: «Μοῦ ἀρέσει νὰ παίζω με ὀπτικὴν σύγχυσιν» ἐν τούτοις, ὑπάρχει κομψότης καὶ ἐμπιστοσύνη εἰς τὰς ἐργασίας του, αἱ ὁποῖαι ἀποκαλύπτουν ἓνα σοβαρὸ ταλέντο.

41. ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΕΙΣ

Ἐλαιογραφία σὲ κανβά

98 X 98 ἑκατοστά.

ΕΝΤΟΑΡΝΤΟ ΒΙΛΛΑ

Έγεννήθη τὸ 1920
εἰς Ἴταλιον.

Ἴταλὸς ζωγράφος, ὁ ὁποῖος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἀφρικὴν μετὰ τὸν Πόλεμον. Ἡ ἐξιδανικευμένη κλασικὴ ἀντίληψις τοῦ VILLA ἄλλαξε ριζικὰ ἀπὸ τὴν ἐπαφὴν του μετὰ τὸ Ἀφρικανικὸ περιβάλλον. Μεταλλικαὶ κατασκευαί, ἔγιναν ἓνα ἐκφραστικὸ μέσον, μετὰ τὸ ὁποῖον ἐρμηνεύει τὰς ἀφηρημένους ιδιότητες τῶν φυσικῶν σχημάτων ἢ τὴν δύναμιν τῶν θεμάτων τῶν Ἀφρικανικῶν φυλῶν. Τὸ πλέον πρόσφατον αἰσθητικὸν του πρόβλημα, ὑπῆρξεν ἡ σχέση μετὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ μηχανικοῦ τοῦ κόσμου. Αἱ μέθοδοί του καὶ τὰ ὑλικά του εἶναι διάφορα. Μηχανικὰ στοιχεῖα εἶναι συναρμολογημένα σὲ μορφές ὡσάν ρομπότ, καθαρὰ μορφὰ μικραὶ ἢ μεγάλαι δημιουργοῦνται ἀπὸ ἀτσάλι ἢ μπρούντζο, ὁ ὁποῖος χύνεται σὲ καλούπια πού ἐφιλοτέχνησε σὲ πηλό. Ἡ εὐστροφία του συγκρατεῖται διὰ τῆς ἐξελεκτικῆς φύσεως τῶν πειραματισμῶν του, τῆς τελείας ἀναλύσεως τῶν συνθέσεων του καὶ τῆς ἰδεολογικῆς ἀντιλήψεώς του περὶ ἀνθρώπου.

42. INTERLOCKNIK 1973

Χαλύβδινον Γλυπτόν

4 X 2,50 X 2,28

43. ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Χαλύβδινον Γλυπτόν

81 X 21 X 15 ἑκατ.

44. ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Χαλύβδινον Γλυπτόν

78 X 24 X 17 ἑκατ

45. ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Χαλύβδινον Γλυπτόν

66 X 21 X 15 ἑκατ.

46. ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΣ

Γλυπτόν ἀπὸ μπρούντζο

2,61 X 55 X 40 ἑκατοστά

KENTRON TEXNHΣ

Τὸ 1963 ιδρύθη τὸ Κέντρον εἰς τὸ ROCKER'S DRIFT τοῦ Νατάλ, ὑπὸ τῆς Εὐαγγελικῆς Λουθηρανῆς Ἐκκλησίας τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς. Σκοποὶ του εἶναι, νὰ ἀναπτύξη τὴν καλλιτεχνικὴν κληρονομίαν τῆς Ἀφρικῆς, νὰ εὑρη τρόπους διὰ τὴν διάθεσιν τῶν κατασκευασμάτων τῆς Τέχνης καὶ τῆς Χειροτεχνίας καὶ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς ἐργασίαν καὶ εἰσόδημα. Τὸ Κέντρον εἶναι σήμερα αὐτοσυντήρητον, ἀπασχολεῖ 150 ἄτομα καὶ ἐκπαιδεύει 30 μαθητὰς τὸν χρόνον. Κεραμικά, ζωγραφικὴ ὑφαντῶν καὶ ταπητουργήματα τοίχων, παράγονται ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους καλλιτέχνας, ἐνῶ οἱ μαθητευόμενοι δύνανται ἐπίσης νὰ ἐργάζωνται κοντὰ τους.

Τὸ ἐργαστήριον ὑφαντικῆς τοῦ Κέντρου εἶναι τὸ πρῶτον τμήμα ποῦ ιδρύθη, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι, ἀκόμα, τὸ κύριον τμήμα τοῦ Κέντρου, ὅπου οἱ KWA ZULU μαθηταὶ διδάσκονται τὴν τεχνικὴν τῆς ὑφάνσεως, καθὼς καὶ τῆς βαφῆς, τῆς κλώσεως καὶ τῆς κατεργασίας τοῦ μαλλιοῦ. Τὰ ταπητουργήματα σχεδιάζονται καθ' ὀλοκληρίαν ἀπὸ τοὺς μαθητὰς, οἱ ὅποιοι ἐφαρμόζουν καὶ ἀναπτύσσουν τὰς Ἀφρικανικὰς ἰδιομορφίας. Γεωμετρικὰ σχέδια, ἀναφερόμενα εἰς παραδοσιακὰ ἔργα χανδρῶν καὶ τεχνουργημάτων, εἶναι τυπικά, ἐνῶ ἡ ἐργασία σὲ εἰκόνες ξεκινᾷ ἀπὸ θέματα λαϊκῶν παραμυθιῶν, παραδόσεις καὶ τὴν καθημερινὴν ζωὴν καὶ πολλὰς φορές ἐκφράζει τὴν πρωτόγονον δημιουργικὴν φαντασίαν τοῦ ὑφαντῆ.

Ἔργα Τέχνης καὶ Χειροτεχνίας τοῦ Κέντρου παρουσιάσθησαν εἰς Ἐκθέσεις εἰς Νότιον Ἀφρικῆν, Σουηδίαν, Δανίαν καὶ Καναδᾶ, καὶ ἔτυχον διακρίσεως εἰς τὴν BIENAL τοῦ SAO PAULO, τὸ 1973.

47. ΦΙΔΙ ΚΑΙ ΓΑ'Ι'ΔΑΡΟΣ
Ταπητούργημα. Πράσινο, ἄσπρο καὶ καφέ. 141 X 227 ἐκ.
48. ΣΚΗΝΗ ΧΩΡΙΟΥ
Ταπητούργημα 95 X 216 ἐκατ
49. ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ I.
Ταπητούργημα 198 X 152 ἐκατοστ.
50. ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ II.
Ταπητούργημα 208 X 180 ἐκατοστόμετρα
51. ἈΡΧΗ
Ταπητούργημα 150 X 270 ἐκατοστ.

ΝΤΙΤΕΡ ΝΤΙΛΛ

Ἐγεννήθη τὸ 1944
εἰς Δυτικὴν Γερμανίαν.

Τεχνίτης καὶ καλλιτέχνης, ὁ DIETER DILL, συνέλαβε νέα σχήματα, μὲ ἐκτός παραδόσεως ὕλικά, διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀντίληψίν του γιὰ τὰ κοσμήματα. Γράφει: «... δὲν ἐπιθυμῶ νὰ καταστρέψω, ἀλλὰ νὰ ἀναπτύξω ἀκόμη περισσότερο, νὰ εὑρῶ κάτι ἐποικοδομητικὸν εἰς τὸ κατεστημένον, νὰ παρουσιάσω κάτι διαφορετικὸν ἀπὸ τὰ συνηθισμένα κοσμήματα, ποῦ ὄχι μόνον θὰ φοριοῦνται, σὰν πολύτιμα στολίδια ἢ γιὰ νὰ ικανοποιήσουν ἀπλὰς κενοδοξίας, θὰ μπορούσα νὰ πῶ μινιατοῦρες, οἱ ὁποῖες θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξυψωθοῦν εἰς ἐπίπεδα Τέχνης... Κυρίως ἐνδιαφέρομαι διὰ μιαν ἐλευθερίαν δημιουργίας, ἐνὸς νέου τρόπου τοῦ συλλαμβάνειν καὶ ἐκφράζεσθαι, ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ ὀλικὴ ἀπήχησις τῆς ἐποχῆς μας, τοῦ κόσμου μας, τῶν ἀνθρώπων του καὶ τῶν διαθέσεων των.

52. ΠΕΡΙΔΕΡΑΪΟΝ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».
53. ΠΟΡΠΗ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».
54. ΠΟΡΠΗ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».
55. ΠΟΡΠΗ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».
56. ΠΟΡΠΗ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».
57. ΠΟΡΠΗ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».
58. ΠΟΡΠΗ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».
59. ΠΟΡΠΗ, ἐξ ἀργύρου 925 χιλιοστ. «ΠέρσπεΞ».

VOORWOORD

Sedert die begin van hiërdie eeu het kunsbegrippe baie verander. Dit lyk of die nadruk in die Griekse kuns verplaas is van die uiterlike vorm na 'n gemoeidheid met 'n innerlike ondervinding. Hoewel die Suid-Afrikaanse kuns gedeeltelik in die Griekse tradisie gewortel is en daarby die misteries van verskillende tradisies van Afrika opgeneem het, is dit tog oorskadu deur die nuwe beginsels wat tans in die kuns geld. 'n Groter begrip van ander kulture het gegroei uit die besef dat tyd en afstand betreklike sake geword het en dat hierdie feit op sy beurt 'n sekere eenvormige benadering tot kunssake deur die hele wêreld veroorsaak het. Sowel in Griekeland as in Suid-Afrika word moderne uitdrukkingsmiddels gesoek en dit is verheugend dat ons in staat is om deel te neem aan die projek om tot wedersydse voordeel tentoonstellings uit te ruil.

Sonder die waardevolle hulp van mnr. G. T. Maranghides, Direkteur vir Kultuurbetrekings vir die Griekse Ministerie van Kultuur en Wetenskap, sou hierdie tentoonstelling nie moontlik gewees het nie. My dank gaan uit na hom en ook na dr. D. E. Papastamos, Direkteur van die Nasionale Museum vir Moderne Kuns, wat sy kunsmuseum vir hierdie tentoonstelling beskikbaar gestel het. Ten slotte is ek dank verskuldig aan al die regeringsamptenare in Suid-Afrika wat hierdie onderneming gesteun en bevorder het.

C. J. DU RY

Direkteur Suid-Afrikaanse Nasionale Kunsmuseum

*HEDENDAAGSE SUID-AFRIKAANSE KUNS
IN DIE NASIONALE KUNSMUSEUM, ATHENE*

KEVIN ATKINSON

Geb. 1939, Kaapstad

Na baie proefnemings met vormelemente en kleur, het hierdie kunstenaar hom begin besig hou met die weergawe van ruimte. Van sy huidige werk sê hy:

"Ek probeer om 'n versoening te bewerkstellig tussen die teologiese en filosofiese vraagstuk van dualisme deur die strukturering van lewende bedrywigheid. My keuse van styl, werkprosesse en onderwerp wissel na gelang van die behoefte ten tye van die skepping."

1. SKILDERY I, SWART & WIT
Olieverf op doek 153 x 244 cm
2. SKILDERY II, SWART & WIT
Olieverf op doek 183 x 181 cm

WALTER W. BATTISS

Geb. 1906, Kaapprovinsie

Hierdie flambojante figuur van die Suid-Afrikaanse kuns met sy borrelende skeppende idees, het met sy avant-garde geaardheid en die betekenisvolle inhoud van sy werk 'n herlewing in die kunswêreld veroorsaak. Sy idees is jonk en buigsaam en hy bewys dat humor en kuns verenig kan word. Sy skilderye bevat dikwels gestileerde mens- en dierfigure omgewe deur nie-illusionêre ruimte, wat die invloed van die Suid-Afrikaanse rotskuns toon. Sy vorms laat verskillende stadiums van abstraksie en tipes komposisie sien. Hulle is soms sterk gestruktureer, besit 'n lewendige oppervlaktepatroon of gebruik 'n surrealistiese kalligrafiese idioom.

Die sifdruk het 'n vrugbare medium vir hom geword, waarin hy hom te buite kan gaan aan 'n spontane stroom van geestige, vrolike beelde en eksotiese kleure. Sy vernuwings het hom internasionale respek en bewondering besorg.

3. SIFDRUKKE
2 drukke 65 x 45 cm
6 drukke 45 x 65 cm

CHRISTO COETZEE

Geb. 1929, Johannesburg

Teen die jare 'sestig het Coetzee 'n tegniek van assemblage en skilderkuns ontwikkel wat sy uitbundige idees van ruimtelike beweging en groei kon uitdruk. Plat of gebuigde doeke is ryk versier met tasbare oppervlaktes van helder kleur waarin klein voorwerpe soos muntstukke, ringe en spykers aangebring is tot die voltooide assemblage 'n teenwoordigheid van sigself verkry. Sy werk toon dikwels 'n sirkelmotief wat die roterende bewegings van hemelligame weergee, of met vloeiende, meer organiese vorms wat die beweging van plante, vlamme of die see suggereer. Hoewel sy werke miskien intuïtief ontstaan het, besit hulle 'n sterk strukturele hoedanigheid. Die term Neo-barok is vir sy werk gebruik; Coetzee definieer Barok as "klassieke elemente wat in flambojante teenoormekaarplasing gebruik word".

4. MACHINE URANOGRAPHIQUE
Olieverf en gemengde mediums 130 x 130 cm
5. NADERENDE STER
Gemengde mediums 130 x 130 cm
6. DIE WATERSPUIT
Gemengde mediums 195 x 129 cm

MAY HILLHOUSE

Geb. 1908, Kaapstad

Proefnemings met kleur vorm die vernaamste belangstelling van hierdie kunstenaar. Sy het met sukses onverwagte kleurskakerings gekombineer en chromatiese harmonieë en disharmonieë gebruik wat rykgekleurde en opwindende doeke opgelewer het. Sy het haar kleure vroeër in groot vlakke aangewend, maar skilder nou met 'n vloeiende penseelstreek wat 'n weefsel van verskillende subtiele kleurverhoudings skep terwyl die ritmes wat die basis vorm, 'n formele struktuur aan haar komposisies verleen. Hoewel die skilderye geabstraheer is, word die wese van die tema's, mensefigure of landskappe duidelik oorgebring.

7. DIE MURE VAN DIE OU STAD JERUSALEM

Olieverf op doek 104 x 76 cm

8. DIE KONING EN DIE KONINGIN

Olieverf op doek 75 x 60 cm

SYDNEY KUMALO

Geb. 1935, Johannesburg

Dit was Cecil Skotnes wat die beeldhouer en tekenaar Sydney Kumalo by die Johannesburgse "Polly Street Art Centre" onderrig en aanmoediging gegee het, soos ander stedelike Bantokunstenaars dit daar ontvang het. Die estetiese kenmerke van die Europese beeldhoukuns is in sy werke aanwesig maar het versmelt met vorms wat deur die tradisionele beeldhoukuns van Afrika ontwikkel is. Die tema's van die menslike figuur en diere, wat soms in mekaar oorvloeï, word kragtig deur sterk vlakke en ritmes uitgedruk. Kumalo se werk is op die Venesiese Biennale van 1966 en dié van São Paulo in 1967 verteenwoordig, en het internasionale erkenning ontvang.

9. LIEFDE EN VREDE

Brons

Hoogte 95,5 cm, breedte by voetstuk 36,5 cm

10. STAANDE VROUEFIGUUR II

Brons

Hoogte 66,6 cm, breedte by voetstuk 20,5 cm

11. MAN EN DIER

Brons

Hoogte 66 cm, breedte 46 cm

12. TOWENAAR

Olieverf op papier

73,5 x 54,5 cm

13. STAANDE FIGUUR

Olieverf op papier

75 x 55 cm

AILEEN LIPKIN

Geb. 1933, Johannesburg

Nadat sy haar eers besig gehou het met haar plaaslike omgewing, het Aileen Lipkin oor die laaste paar jare "minimale kuns" beoefen – beïnvloed deur natuurvorme, hul primêre strukture en elementêre vorms. In nog later skilderye is die vorms gemakliker om te verstaan, en toon hulle 'n eenvoudiger uitdrukking waarin die oppervlaktestruktuur baie ekspressief is. In haar mees onlangse werke lê sy die nadruk op fyn afgewerkte tegniek en haar veelvoudige kunswerke, met hul sag-vloeiende vorms, is knap vereenvoudig. Sy het op kragtige en gevarieerde wyse met die vormbare hoedanighede van verf leer omgaan. Haar werke het 'n ritmiese patroon wat nog versterk word deur toongraduasies en lewendige behandeling van die oppervlak.

14. ECHO I

Papier-collage in perspex

57 x 67 cm

15. ECHO II

Papier-collage in perspex

43 x 103 cm

16. KONSTRUKSIE

Papier op karton en hout

57 x 106 cm

LIPPY LIPSHITZ

Geb. 1903, Litoue

Na sy stimulerende studie- en werkyd in Parys van 1928 tot 1932, het Lippy weer na Kaapstad teruggekeer en vir homself as beeldhouer naam gemaak. Hy was 'n pionier in die beweging om die internasionalisme in die Suid-Afrikaanse kuns te bevorder. Die oorsprong van sy beeldhouwerk is diep gewortel in Joodse geestelike tradisies maar het betrekking op universele ondervindings. Sy werk bestaan uit portrette, reliëfpanele en losstaande beelde, terwyl hy veral 'n hout-snyer is.

Baie van sy werk word gekenmerk deur 'n opwaartse beweging wat die wil om aan die aardse te ontkom uitdruk. Hy werk met gemak in 'n verskeidenheid van materiale en gebruik in sy onlangse werk ook minder gebruiklike materiale soos been, ivoor, metaal en halfedelstene. Sy vorms balanseer dikwels om 'n klein punt en lyk vry van statiese situasies of toon partykeer selfs 'n eenvoudige vorm van bewegingskuns.

17. ADAM EN EVA

Walvisbeen Hoogte 162 cm

JUDITH MASON

Geb. 1938, Pretoria

In Judith Mason se skilderye en tekenings kom veral haar gemoeidheid met teologie tot uitdrukking. Haar beelde toon gewoonlik mens- of dierfigure waarvan sy 'n persoonlike ikonografie uitgewerk het om haar gevoelens en menslikheid uit te druk.

Haar gedagtes is diepsinnig, maar haar simbolisme is tog nie obskuur nie. Haar sterkte lê in die geslaagde manier waarop sy dié gedagtes vertaal in visuele terme waarin subtiele vorms met dun verf, 'n beperkte kleurskema en 'n baie gevoelige lyngebruik aangegee word. Haar tekenings moet beskou word as 'n ewe belangrike deel van haar werk as haar skilderye.

18. ENGEL BY DIE GESPLETE GRAF

Olieverf op doek 150 x 120 cm

19. RELIEKTAFEL

Tafel Hoogte 48 cm, Deursnit 127 cm

20. SPEELGOED VAN LOF EN PRIVAATHEID I

Triptiek in hout en gemengde media
38 x 38 x 3,7 cm 38 x 18,5 x 3,7 cm

21. SPEELGOED VAN LOF EN PRIVAATHEID II

38 x 40 x 3,7 cm 38 x 19,5 x 3,7 cm

22. PLAKKAATDRAER

Potlood 46 x 71 cm

23. TWEE HANDE EN KOP

Potlood op twee velle papier 36 x 204 cm

24. PLAKKAATDRAER

Olieverf 106 x 72 cm

LEONARD MATSOSO

Geb. 1950, Suid-Afrika

Matsoso is hoofsaaklik 'n tekenaar. Hy gebruik dikwels klein lyntjies om daarmee 'n kragtige, byna skulpturele vorm op te bou. Net soos ander Bantoe-kunstenaars is Matsoso se werk hoofsaaklik figuratief-ekspressionisties van karakter. Die mites en legendes van die tradisionele beeldhoukuns sowel as die nuwe probleme en ondervindings van die stedelike Bantoelewe is in sy werk aanwesig. Matsoso se werk is op die Bienal in São Paulo in 1973 verteenwoordig, en het daar een van die tien spesiale pryse behaal.

25. MAN MET GEVANGE SIEL

Gemengde media op papier 100 x 132,5 cm

26. DIE JAGTER

Gemengde media op papier 100,5 x 118,5 cm

27. STAMDANS

Conté-tekening 183 x 41 cm

28. DIE KWELLING EN DIE DIER

Conté 178 x 41 cm

